



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra



nadace
partnerství
| LIDÉ A PŘÍRODA

Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union
www.swiss-contribution.cz

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce.
www.nadacepartnerstvi.cz

Navštívil mě exekutor

Co mohu dělat?



**VZÁJEMNÉ
SOUŽITÍ**

Obecně prospěšná
společnost

Obsah

| | |
|--|-----------|
| ÚVOD | 3 |
| KDY MŮŽE PŘIJÍT EXEKUTOR | 4 |
| CO MŮŽE EXEKUTOR ZABAVIT..... | 7 |
| CO NELZE ZABAVIT | 8 |
| HOTOVÉ PENÍZE | 9 |
| SNUBNÍ PRSTEN | 10 |
| ZDRAVOTNICKÉ POTŘEBY..... | 10 |
| ZVÍŘATA | 10 |
| BĚŽNÉ OBLEČENÍ | 11 |
| OBVYKLÉ VYBAVENÍ DOMÁCNOSTI..... | 12 |
| PROHLÍDKA..... | 13 |
| NÁMITKA..... | 15 |
| VYLOUČENÍ VĚCI | 16 |
| VYLUČOVACÍ ŽALOBA | 18 |
| CO DĚLAT A NEDĚLAT SE SEPSANÝMI VĚCMI?..... | 20 |
| TRESTNÉ ČINY | 21 |
| PRODEJ VĚCÍ | 22 |
| VÍCE EXEKUCÍ..... | 24 |
| RADY, JAK SI POČÍNAT | 24 |
| VZOR VYLUČOVACÍ ŽALOBY | 26 |
| EXEKUČNÍ SLOVNÍČEK | 28 |

Informační brožura byla vytvořena pracovníky Sociálně právní poradny, Vzájemné soužití o.p.s. v rámci projektu Jak z toho ven podpořeného v Programu švýcarsko-české spolupráce.

V Ostravě, červen 2014

ÚVOD

Součástí exekučního řízení je zákonem stanovená jakákoli činnost exekutora, která směřuje k vymožení dluhu od dlužníka a uhrazení dluhu věřiteli. Exekutor pak má zákonem stanovené pravomoci, jak celý dluh pro věřitele vymoci. Obecně také platí, že vybrané činnosti provádí exekutor bez vědomí dlužníka, protože v opačném případě by hrozilo, že dlužník se bude snažit svůj majetek před exekutorem zatajit, ukryt.

Nejvýraznější pravomocí exekutora je kromě možností obstarání účtů či provádění srážek ze mzdy dlužníka především možnost sepsat, odvézt a prodat jakýkoli majetek v dlužníkově vlastnictví. Tento způsob provedení exekuce je pak tradičně spojován právě s činností exekutorů. Tato brožura se tak zabývá právě popisem, vysvětlením a možnostmi obrany proti provádění exekuce prodejem movitého majetku neboli tzv. mobiliární exekuce.



KDY MŮŽE PŘIJÍT EXEKUTOR

K tomu, aby se mohlo stát, že exekutor navštíví bydliště povinného (dlužníka) je nutné, aby probíhalo exekuční řízení. V rámci tohoto řízení pak má exekutor postupovat především tak, aby co nejrychleji a nejúsporněji vymohl celý dluh včetně nákladů pro oprávněného (věřitel, tomu, komu dlužník dluží).

Prvním krokem, který by měl exekutor učinit tak je zjištění, jestli povinný nemá u některé z bank vedený účet, nebo spoření. Obecně totiž platí, že nejjednodušší cesta k uspokojení nároku oprávněného vede přes **příkaz bance**, aby část úspor povinného jednoduše vyplatila exekutorovi, a tento pak tyto finance předá oprávněnému. V některých případech se tak může stát, že povinnému, který si spoří na stáří a ocitne se v exekuci, bude takové spoření zablokováno, a jestliže je v něm naspořena dostatečná částka, bude tato vyplacena exekutorovi. Povinnému se tak jen oznámí, jakým způsobem vlastně zaplatil svůj dluh.

V případě, že povinný nemá bankovní účet, nebo peníze na účtu nestačí k zaplacení dluhu, pak by měl exekutor přikročit k druhému způsobu vymožení dluhu, a to je **srážení ze mzdy, nebo z jiných příjmů**. Jestliže tedy povinný pracuje, a jeho příjem je vyšší než zákonem stanovená nezabavitelná částka (o té bude psáno níže), je zbytek výplaty převeden opět k exekutorovi na zaplacení dluhu. Takto okleštěný příjem pak bude povinný dostávat do té doby, než bude celý dluh včetně všech nákladů a příslušenství zaplacen. Pokud by však příjem byl srážen v malých částkách, takže by exekutor dopočítal, že vyplacení celého dluhu by mohlo trvat delší dobu, může přistoupit k dalšímu způsobu provedení exekuce, kterým je právě soupis a prodej movitých věcí povinného.

Poznámka: v případech, kdy lze předpokládat, že bude exekuce vyplacena v přiměřené době způsobem srážení z příjmů, je velmi časté to, že exekutor k provedení soupisu movitých věcí nepřistoupí. Jednak proto, že se zde jedná o dost radikální zásah do práv povinného (vstup do jeho bydliště, odebrání věcí v jeho vlastnictví), jednak proto, že na tento způsob provedení exekuce společnost nereaguje dobře a také proto, že v případě pochybení při provedení soupisu se exekutor může dostat do obtížné situace, kdy mu provedením soupisu vznikly náklady řízení, ale protože to k ničemu nevedlo, může pozorný povinný namítnout uplatnění těchto nákladů. V nejhorším případě se tak může stát, že celý soupis exekutor vlastně provedl na své náklady, neboli přesně řečeno na náklady oprávněného.

To jestli exekutor i přes úspěšné postupné vymáhání dluhu srážkami z příjmů přistoupí k exekuci prodejem movitých věcí, záleží na něm a na pokynech oprávněného. Jestliže oprávněný na tom bude trvat, exekutor i tento způsob exekuce provede.

V rámci exekučního řízení by tak teprve jako třetí způsob provedení exekuce a vymožení dluhu mělo být provedení **mobiliární exekuce**. Jak již bylo uvedeno v poznámce, tak exekutor může a nemusí k tomuto způsobu přistoupit, nicméně pokud se tak již stane, není v žádném případě povinen oznámit to předem povinnému. Je zřetelné, že opačný způsob, tedy povinnost sdělit návštěvu exekutora, by mohla způsobit nižší úspěšnost tohoto způsobu vymožení dluhu. Exekutor tak v rámci zjišťování informací po zahájení exekuce zjistí, kde se povinný zdržuje, kde bydlí, a kde tedy může mít svůj majetek.

Toto považujeme za nutné rozvést více. Je třeba si uvědomit, že zákon jasně hovoří o tom, že exekutor může provést mobiliární exekuci **KDEKOLI, kde má zákonnou domněnku, že povinný má majetek**. Je to kdekoli, kde se povinný zdržuje, přespává, apod. Tedy exekutor při provádění sběru informací o povinném především vychází z adresy, na kterou se povinnému doručovalo rozhodnutí (exekuční titul). V případě, že zjistí, že se tam povinný nevyskytuje, hledá dál a má pravomoci žádat jiné orgány státní správy a samosprávy o součinnost v hledání místa bydliště povinného. Rozhoduje se podle doručovacích adres, z evidence obyvatel zjistí trvalé bydliště, od policie ČR může zjistit skutečné místo bydlení, z matriky může hledat bydliště rodinných příslušníků, apod.

V případě, že takto zjistí více možných míst, kde by se mohl povinný zdržovat, může je všechny zahrnout do domněnky, že je využívá povinný a pak v nich následně provést mobiliární exekuci.

Je tedy chyba se domnívat, že pokud má povinný trvalé bydliště na obecním úřadě a jen přespává u rodičů, exekutor ho bude považovat za nemajetného. Naopak, exekutor považuje každého povinného za majetného do té doby, než se prokáže opak, a při prvotní úvaze vychází z toho, že kamkoli se povinný nastěhuje, bude u sebe mít věci ve svém vlastnictví.

Příklad: Povinný mladý muž s trvalým bydlištěm na obecním úřadě v Ostravě ukončil nájemní smlouvu k bytu, v němž po dobu několika let žil, a nastěhoval se do domu k rodičům. Rodičům vysvětlil, že tím, že má adresu na úřadě a doručovací adresu na smlouvě na starý byt, ve kterém už nebydlí, tak exekutor neví, kde povinný je. Exekuce byla nařizována a povinnému byly zasílány výzvy k úhradě exekuce a exekuční příkazy. Zároveň mu vykonavatel exekutora telefonoval a povinný se s ním pokusil domluvit na splátkách. Exekutor souhlasil, ale chtěl, aby povinný navrhl splátky písemně, zaslal to exekutorovi, že mu zpátky pošlou dohodu o splátkách. Povinný tak učinil a jako zpáteční adresu uvedl adresu rodičů. Dohodu o splátkách v následujících měsících nedodržel, proto exekutor přijel a provedl mobiliární exekuci u rodičů. Námitky povinného, že všechno v domě rodičů je jejich, protože on tam nemá žádné bydliště, exekutor nepřijal, a nemusel. Navíc exekutor sepsal i majetek rodičů, protože na místě není povinen zkoumat, kdo je vlastníkem kterých věcí, s jedinou výjimkou a to naprosto jednoznačným doložením vlastnictví.

CO MŮŽE EXEKUTOR ZABAVIT

Exekutor může kvůli zaplacení dluhu a nákladů řízení **zajistit** a případně i **odvézt** majetek ve vlastnictví povinného. Majetek tvoří v tomto případě věci, nábytek, přístroje, apod. Je třeba si uvědomit, že obecně je považováno za nepřípustné vlastnit prodejny a hodnotný majetek, když dlužník zároveň neplní své závazky a neplatí své dluhy. Z tohoto předpokladu pak také vychází většina dalších pravomocí exekutora. Právě kvůli domněnce, že povinný vlastní věci v místě, kde bydlí, nebo se zdržuje, exekutor vždy předpokládá, že věci, které sepisuje, jsou skutečně dlužníkovy. Platí tedy, že exekutor může **sepsat** všechny prodejné věci, které jsou v bytě, kde se dlužník zdržuje.

Patří sem především elektronika, vybavení bytu, nábytek, oblečení, šperky, obrazy, ale i úspory v podobě hotových peněz, apod. Na místě je v praxi jedno, jestli sepsané věci patří, nebo nepatří dlužníkovi, exekutor nemá povinnost na místě zjišťovat jejich původ ani vlastnictví. Dlužník má možnost vznést proti sepsání jednotlivých věcí **námítku**, to ale znamená pouze to, že exekutor námítku zanese do soupisu, a zpravidla dlužníka poučí o možnostech vyškrtnutí věci ze soupisu.

Exekutor také může vykonat **osobní prohlídku dlužníka**, pokud má dojem, že má u sebe majetek, který by mohl být prodán. Nejčastěji se tak děje pro zajištění hotových peněz, nebo mobilního telefonu. Podotýkáme, že v praxi se s touto možností moc lidí neseťká, navíc exekutor by pro osobní prohlídku musel zajistit, aby ji prováděla osoba stejného pohlaví.

Je otázkou, jestli může exekutor sepsat a případně odvézt věci, které jsou v bytě skoro součástí. Nejčastěji se jedná o vestavěné skříně, které mohou mít vysokou hodnotu, která se ale snižuje právě tím, že jsou postaveny na míru toho kterého místa. Obecně je třeba říct, že se jedná o věci, které exekutor může sepsat a případně rozebrat a odvézt. V takovém případě má však dlužník možnost se bránit nepřípustností výkonu exekuce, když rozebráním a nabídkou v dražbě bude hodnota takového majetku výrazně nižší a proto neúčelná. Opět v praxi pak exekutor tuto pravomoc moc nevyužívá, protože případné komplikace s tímto postupem spojené se jednoduše exekutorovi nevyplatí.

Na závěr uvádíme příklad, jak může vypadat soupis movitého majetku;

Vykonavatel dorazí do bytu dlužníka, který bydlí s rodiči. Po prohlídce bytu sepsá televizi, mikrovlnou troubu, rádio, mobilní telefon dlužníka, gauč, kuchyňské židle a vestavěné skříně na chodbě. Dlužník nesouhlasí se sepsáním mobilního telefonu, tvrdí, že vlastníkem je jeho matka, což jako skutečnost vykonavatel uvede do soupisu, ale dlužníkovi sdělí, že pokud matka bude chtít vyškrtnout mobilní telefon ze soupisu, má si písemně podat návrh na vyškrtnutí a doložit k němu důkazy. On to na místě řešit nebude. Dále dlužník protestuje proti sepsání vestavěných skříní s tím, že stejně by po rozebrání neměly žádnou hodnotu. To si vykonavatel ani nepoznačí a sdělí dlužníkovi, že pokud chce vyškrtnout skříně ze soupisu, má si podat proti soupisu námitku a zdůvodnit proč by skříně měly přijít po rozebrání o svou hodnotu.

K příkladu je třeba poznamenat zásadní věc, a to je fakt, že **soupis** movitého majetku **neznamená jeho odvoz**. Tedy v příkladu by pravděpodobně dlužník s námitkami neuspěl, ale exekutor by z opatrnosti skříně vůbec nerozebral a neodvezl, naopak spokojil by se s odvezením ostatních věcí.

CO NELZE ZABAVIT

Vzhledem k tomu, že by bylo velmi náročné vypsát rozumný výčet věcí, které může exekutor zabavit, je zákonem stanoveno, které věci naopak sepsány být nesmí. Přitom zákon dává exekutorům dostatečné pravomoci, aby mohli sepsat takřka všechno, a naopak nechává na dlužnících a osobách, kterých se výkon exekuce dotkne, aby se proti soupisu bránili. Zákon tedy stanovuje tyto věci, které nelze zabavit;

1. Hotové peníze do dvojnásobku životního minima
2. Snubní prsten a věci podobné povahy
3. Zdravotnické potřeby
4. Zvířata chovaná jako společníky
5. Běžné oblečení
6. Obvyklé vybavení domácnosti

Hotové peníze

Exekutor při vymáhání peněžitého dluhu samozřejmě nejlépe přijímá jakékoli úhrady dluhu v penězích a to především proto, že jsou k úhradě dluhu použitelné bez dalších kroků. Nicméně aby nedošlo k tomu, že bude dlužník ponechán naprosto bez prostředků, je zákonem zakázáno vzít při prohlídce veškeré peníze. Částka, kterou nesmí exekutor při soupisu zabavit je stanovena podle částky životního minima jako jeho dvojnásobek, **v roce 2014 to činí 6.820,- Kč.**

Veškeré další peníze se pak rovnou sepisují do soupisu movitého majetku a na rozdíl od ostatních věcí se ve většině případů rovnou zabaví.

K otázce hotových peněz patří i výše uvedená zmínka o osobní prohlídce dlužníka. Je dáno zákonem, že za účelem zajištění majetku dlužníka je exekutor oprávněn provést osobní prohlídku, za předpokladu, že ji bude provádět osoba stejného pohlaví jako dlužník, a poté, co existuje důvodná domněnka, že dlužník bude mít hotovost u sebe.

Jako příklad lze uvést případy, kdy exekutor přijde provést výkon exekuce v den výplaty, když má zjištěno, že dlužník dostává výplatu hotově, nebo poté, co se dozví, že dlužník právě vybral peníze.



Snubní prsten

Snubní prsten kvůli tradičnímu pojetí tohoto předmětu je vyloučen z exekuce a nemůže být proto sepsán v soupisu majetku dlužníka. Pokud by dlužník prokázal důvodnost k jinému předmětu stejné povahy, třeba kvůli jinému náboženství, pak bude takto chráněn i takový předmět.

Zdravotnické potřeby

Zdravotnické potřeby sledují zachování zdraví člověka, jsou-li tedy na místě provádění výkonu exekuce a jsou-li ve vlastnictví dlužníka, nesmí být sepsány a už vůbec ne odvezeny. Mezi zdravotnické potřeby patří nejen léky, ale i nástroje (jehly na inzulín), nebo zařízení (vozík, zvedací zařízení, apod.). Stále zde ale platí fakt, že musí být užívány pro potřeby dlužníka, těžko si představit, že by exekutor nesepsal do soupisu majetku invalidní vozík, jestliže by dlužník sám používal jiný a nebyl by zde důvod pro to, aby musel mít vozíky dva. Stále totiž platí, že prioritou je uspokojení věřitele a zaplacení dluhu, a fakt, že se bude muset dlužník uskrovnit, je až druhotný.

Zvířata

Jakékoli zvíře chované jako společník „kamarád“ nesmí být sepsáno do soupisu majetku. Právně se totiž od 1. 1. 2014 nejedná o věc, a musí se s ním podle toho nakládat. § 494 zákona č. 89/2012 Sb. stanovuje: *Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.* Z toho jednoznačně plyne, že se zvířetem je možné nakládat jako s věcí v dost omezené míře, je stále možné ho prodat, darovat, apod. na druhou stranu jej takové pojetí a s tím související další právní úprava chrání před exekutory.

Jedná se o změnu dost podstatnou, protože praxe ukázala, že exekutoři ve snaze přimět dlužníky k sehnání dlužné částky často používali jako formu nátlaku právě tvrzení, že odvezou dlužníkovi zvíře, které měl jako společníka a ke kterému měl vztah.

Stále však zůstává možnost exekutora zabavit zvíře, které jako společník dlužníkovi neslouží. Jedná se většinou o užitková domácí zvířata (např. slepice, ale i vzácné ptáky v chovné stanici).

Z druhé strany však exekutoři k takovému odvezení zvířat přistupují jen málokdy. Sice není problém sepsat zvíře do soupisu majetku a pak jej uvést jako položku v dražbě = prodeji movitého majetku, ale problém je, jak a na čí náklady bude zvíře po tu dobu obstaráváno, když v případně neúměrných nákladů na jeho „uskladnění“ se dává dlužníkovi možnost napadnout náklady exekučního řízení.

Běžné oblečení

Exekutor je oprávněn do soupisu movitých věcí zapsat i oblečení povinného, přestože to v praxi nebývá obvyklé. Je samozřejmé, že běžné a nezbytné oblečení se v soupisu majetku v drtivé většině případů nevyskytuje, nicméně exekutor tuto pravomoc má. Obecně platí, že nelze sepsat oblečení, které člověk jednoduše potřebuje pro obvyklé činnosti. Patří sem každodenní oblečení, pracovní oblečení, k tomu patřící obuv a podobně. Naopak oblečení nepoužívané v běžném životě je možné do soupisu napsat. Dalším důvodem pro sepsání a zabavení oblečení je jeho hodnota. Jestliže se jedná o konfekční oblečení, pak do soupisu zpravidla zapsáno není. Naopak kusy oblečení od světoznámých návrhářů, nebo oblečení jinak značkové je možné sepsat. U dlužníků mužů se jedná často o obleky a saka, u žen je možností více, patří sem různé kožichy, šály, boty, šaty, apod. Kabelky a jiné tašky nejsou oblečením, jsou věcmi, přestože mají s oblečením tvořit komplet, mají-li hodnotu, bývají do soupisu pojaty vždy.

Pro názornost uveďme příklad: Dlužník má oblečení každodenní značkové, k tomu na míru ušitý oblek a šest dalších značkových obleků a lyžařskou bundu v hodnotě přes 5.000,- Kč. Exekutor neseptá obvyklé oblečení, naopak sepsá obleky tak, aby nejhodnotnější byly pojaty do soupisu majetku, a jeden dlužníkovi ponechá, jestliže je jasné, že jej dlužník potřebuje v práci (například pracuje jako mluvčí, či na jiné pozici, kde se vyžaduje oblek). Podobně by postupoval i v případě více pracovních overalů dlužníka – automechanika, apod. Dále exekutor sepsá i lyžařskou bundu, jestliže zjistí, že dlužník má na zimní období třeba kabát, či jinou bundu, a to proto, že se jedná o hodnotný kus oblečení, který bude možné v případné dražbě úspěšně prodat.

Obvyklé vybavení domácnosti

Obvyklé vybavení domácnosti je v případě exekuce prodejem movitých věcí nejčastější problém. Jednak je to způsobeno tím, že v zákoně není přesněji řečeno, co je obvyklým vybavením domácnosti myšleno, dále se obvyklé vybavení domácnosti posuzuje podle okolností a podmínek každé jednotlivé exekuce. Jednoznačně lze říct a soudy tak již několikrát rozhodovaly, že obvyklé vybavení domácnosti je třeba chápat jako to nezbytné vybavení, které dlužník a jeho rodina (nebo osoby, které s ním bydlí v bytě, či domě) potřebují pro naplnění svých nezbytných každodenních potřeb. Je tedy nutné vždy posoudit dopad sepsání každého kusu vybavení domácnosti na možnost naplňovat své základní potřeby.

V praxi pak často bývá sporné, zda tu či onu věc je možné do soupisu sepsat, či ne. Zde také často neplatí exekutory často prohlašování procesní opatrnost, kdy pro jistotu nesepečou věc, u které by později mohlo být zjištěno, že byla sepsána neoprávněně. I v případě podaných námitek proti sepsání konkrétní věci často exekutor nevyhoví námitce a o přípustnosti sepsání musí rozhodovat soud.

Jaké jsou tedy obvyklé sepsané věci?

Nejčastějšími předměty, které exekutor sepisuje okamžitě na první pohled, jsou předměty spotřební elektroniky. Především se jedná o televize, hi-fi věže, počítače, notebooky, tablety a mobilní telefony. Ale patří sem také fény, žehličky, mikrovlnné trouby, kávovary, vysavače, apod. Z nábytku se pak sepisují židle, stoly, křesla (jak kancelářské, tak domácí), pohovky, lehátka, lampy, skříně, police, knihovny, botníky, apod. V podstatě jediné, co exekutor nesmí sepsat, jsou postele, dále alespoň jeden stůl, u které lze jíst, dále vana, či sprchový kout (jsou případy, kdy v bytě je oboje, v tom případě sepíše to, co lze snadněji odvézt) a záchod. Také věci, které jsou v bytě zabudované, a jejich odstranění by znamenalo jejich zničení, do soupisu sepsány nejsou. Samozřejmě je jasné, že takové věci, jako jsou umyvadla, nebo kohoutky, exekutor nesepečuje.

Mezi nejspornější věci do soupisu či ne jednoznačně patří lednička a pračka. U ledničky exekutor posuzuje, jaká je schopnost dlužníka obejít se bez ledničky, přičemž v praxi jsou obvyklé případy, kdy lednička je bez ostychu sepsána a odvezena s tím, že dlužník si může jídlo nakupovat v takovém množství, aby jej nemusel uskladňovat a protože bydlí v okolí, kde je možné nakupovat v jakoukoli dobu, není takto nepřipustně

omezen. U pračky pak je důvodem pro sepsání a odvoz třeba fakt, že dlužník má v bytě velkou vanu, ve které oblečení může ručně prát. Jak je vidět, záleží na osobě exekutora a na faktorech daného exekučního řízení. Bydlí-li dlužník na samotě, pak nemá možnost každodenně nakupovat a musí zásoby někde uskladnit. V takovém případě se lednička neseписuje. Naopak bydlí-li dlužník ve městě a má v blízkém okolí možnost nakupovat v obchodě s nepřetržitým provozem, je odvoz ledničky exekutorem ještě přípustný. U pračky pak je zásadní fakt, jestli s dlužníkem žijí v domácnosti i nezletilé děti, nebo žije sám. V případě nezletilých dětí je z pochopitelných důvodů obvyklé, že pračka je nezbytná pro chod domácnosti, naopak dlužník sám o sobě může o pračku přijít.

S ohledem na další osoby v domácnosti dlužníka se setkáváme také v případě, že se dlužník v bytě stará o nepohyblivé seniory, nebo děti předškolního věku. V takovém případě se může dlužník úspěšně domoct i neseписání televize, jestliže je to jediný volnočasový prostředek pro osoby bydlící ve stejné domácnosti.

Jak bylo vysvětleno, obvyklé vybavení domácnosti nelze stanovit obecně všem stejně, ale je nutné posuzovat případ od případu. Jako poznámku nakonec uvádíme fakt, že v současnosti se projednává právní předpis, který by více určil a podrobně stanovil postupy při určování, které věci je možné sepsat a které nikoli.

PROHLÍDKA

Vlastní výkon exekuce prodejem movitých věcí provádí zpravidla vykonavatel, tedy zaměstnanec exekutora v místě, kde je důvodné se domnívat, že se dlužník zdržuje, nebo že bude mít uložený svůj majetek. Protože se jedná o zásadní zásah do práv dlužníka, musí vykonavatel postupovat přísně podle zákona, a splnit všechny povinnosti, které mu zákon v souvislosti s takovým výkonem ukládá.

Prohlídku bytu za účelem sepsání věcí dlužníka do soupisu a jejich případnou pozdější dražbou může exekutor provést za přítomnosti dlužníka nebo dokonce i bez jeho přítomnosti.

Ať už tak nebo jinak, vykonavatel provede soupis movitých věcí tak, že jednotlivé věci, které budou případně zabaveny a prodány v dražbě,

označí jasnou nálepkou s jasným uvedením, že věc je exekučně zabavena a pak popíše co nejpřesněji věc do soupisu.

Bez přítomnosti dlužníka se prohlídka bytu moc často nekoná, především z důvodu, že je pak problematické v rámci napadnutí prohlídky dlužníkem správně dokladovat postup. Nicméně i takovou možnost exekutor má. K tomuto kroku pak většinou přistoupí poté, co dlužníkovi opakovaně sdělil, aby umožnil tuto prohlídku a pak opakovaně zjistil, že se tomu dlužník vyhýbá. V takovém případě nezbyvá exekutorovi nic jiného, než za přítomnosti zámečníka, většinou druhého vykonavatele (výkon exekuce sepsáním a prodejem movitých věcí chodí zpravidla provádět 2 -3 vykonavatelů) a policie byt otevřít a soupis provést bez přítomnosti dlužníka. Samotný postup je pak naprosto stejný, jako by tam dlužník byl. Exekutor sepíše hodnotné věci, po skončení soupisu kopii nechá spolu s dalšími dokumenty o exekuci na místě, byt nechá zámečníkem zamknout, zapečetí jej páskou, aby bylo jasné, proč někdo v bytě byl a odchází. Dlužník pak má možnost namítat vše na základě informací obsažených v dokumentech ponechaných na místě.

V přítomnosti dlužníka je provedení technicky jednodušší, emočně pak často vypjatější. Vykonavatel zpravidla informuje předem dlužníka o tom, že se dostaví k provedení výkonu exekuce, nějaký čas dopředu, přestože to není jeho povinnost. Zároveň dlužníka vyzve k tomu, aby v určený čas byl doma k zastížení. Pak po příchodu vykonavatel osvědčí své oprávnění (ukáže rozhodnutí o nařízení exekuce), prokáže se průkazem vykonavatele exekuce a začne provádět soupis movitých věcí. Pokud má dlužník pochyby o tom, jestli je dotýčný skutečně exekutor, je oprávněn navrhnout, aby na výkon exekuce dohlížela policie. Vykonavatel sám, jestliže má dojem, že by se situace při provádění mohla vyhrotit, může na místě, nebo dokonce dopředu požádat policii o asistenci při výkonu exekuce. Protože v posledních letech byly incidenty při takto prováděné exekuci stále častější, bývá dnes již obvyklé, že exekutor celý výkon nahrává na kameru. Toto je však oprávněn udělat i dlužník s tím, že pokud si takto nahrává výkon na kameru, nesmí mu exekutor kameru s tímto záznamem zabavit.

Po sepsání a případných poznačených námitkách proti věcem v soupisu, předá exekutor dlužníkovi kopii soupisu a dokumenty o exekuci a výkon je skončen.

U vlastní prohlídky bytu je třeba mít na paměti, že se jedná o výkon soudního rozhodnutí, nelze jej tedy jakýmkoli způsobem zdržovat, mařit, či dokonce útočit na osobu vykonavatele. Ta má v takové chvíli statut veřejné osoby, a útok na něj by byl považován za stejně závažný jako útok na policistu ve službě.

NÁMITKA

Proti provedení vlastního soupisu majetku dlužníka může dlužník podat námitku. Taktéž je možné podat námitku proti věci, zapsané do soupisu majetku. Je třeba si ale uvědomit, že podání námítky nemá vliv na to, jestli vykonavatel skutečně věc do soupisu zapíše, nebo ne. Vykonavatel totiž není povinen na místě zjišťovat původ věci, ani jejího skutečného vlastníka. Proto v praxi vykonavatel zpravidla poznamená do protokolu o soupisu majetku, že proti té které věci byla podána námitka a odkáže pak dlužníka, aby si námítky podal písemně na exekutorský úřad.

Nejčastěji však proti soupisu namítají osoby, které žijí s dlužníkem v domácnosti, mají tam své věci a tyto exekutor sepíše do soupisu. Jak bylo uvedeno výše, exekutor postupuje podle právní domněnky, že tam, kde se dlužník zdržuje, je také jeho majetek. I když se dá předpokládat, že pokud dlužník nežije sám, tak další osoby mají v bytě či domě také svůj majetek, exekutor se vždy řídí tím, aby pro případný prodej věcí v dražbě zajistil více než méně. Je pak na těchto osobách (ne účastnících exekučního řízení), aby se proti soupisu bránily.

Poznámka: jakmile je určitá věc exekutorem zablokována, zákaz ji prodat, nebo zničit se vztahuje na kohokoli, kdo se k této věci dostane. Pokud tedy exekutor sepíše a označí, například mobilní telefon, který nepatří dlužníkovi, ale jiné osobě žijící v domácnosti, tak ani tato jiná osoba není oprávněna exekutorovo označení (nálepku) strhnout a telefon, řekněme prodat. Jinak by se dopustila trestného činu.

VYLOUČENÍ VĚCI

Proti provedenému soupisu majetku dlužníka se dlužník moc bránit prakticky nemůže. Jediné, co může udělat, je navrhnout formou námítky proti sepsání věci, které nelze sepsat (v případě, že exekutor se takového pochybení dopustí), případně s řádným odůvodněním a doložením chtít vyloučení věci, kterou potřebuje pro výkon povolání.

Příklad: dlužník pracuje jako instalatér – živnostník, a v rámci exekuce mu při provádění soupisu bylo sepsáno i nářadí, které potřebuje pro výkon povolání. Pokud to v námitce uvede a doloží, třeba tím, že ukáže smlouvy a zakázky, které má vykonat, tak může požadovat, aby exekutor nářadí ze soupisu vyškrtl, neboť je i v zájmu celého řízení, aby mohl dlužník pracovat a vydělávat tak prostředky na úhradu dluhu.

Dlužník může také namítat sepsání věcí, které se do soupisu nepořizují běžně, a u kterých má dlužník zvláštní důvod pro to, aby byly z exekuce vyloučeny. Například se může jednat o sepsanou ledničku poté, co dlužník řádně doloží, že je pro něj značně problematické se bez ní obejít (typickým příkladem je fakt, že bere léky, které musí být uskladněny v lednici).

Nejčastěji se ale proti soupisu majetku dlužníka můžou účinně bránit osoby třetí, bydlící ve stejném bytě, jejichž vlastní majetek byl zapsán do soupisu jako majetek dlužníka.

Vlastník věci, která byla sepsána v exekuci, se musí v první řadě o provedení výkonu exekuce dozvědět. Buď se to dozví od dlužníka, nebo uvidí exekutorskou nálepku na věci, nebo je přítomen provedení soupisu majetku. Podotýkáme, že vlastník může při provádění výkonu (je-li přítomen) vznášet námítky a přesvědčovat vykonavatele, že sepsovaná věc nepatří dlužníkovi, ale jemu, nicméně nebude mu to moc platné, protože vykonavatel není povinen zkoumat a ověřovat původ ani vlastnictví věci na místě. V takovém případě bývá vlastník nejčastěji vykonavatelem poučen v tom smyslu, že věc bude stejně do soupisu sepsána o on (to jako vlastník), si může podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu. Stávají se případy, kdy vykonavatel do protokolu o provedeném soupisu věcí uvede jako poznámku, že se jedná o věc, ke které se hlásí někdo jiný než dlužník, ale toto není zákonem povinně uloženo.

V každém případě však vlastník potřebuje zajistit dokumenty o celé exekuci, buď mu je dá dlužník, nebo budou předány vykonavatelem v místě provedení soupisu. Pokud vlastník nebydlí s dlužníkem ani s ním není v kontaktu a nebude přítomen výkonu exekuce, může se dostat do velmi komplikované situace, kdy neví, proti komu a kde se bránit, protože jednoduše nebude vědět, kdo a kvůli jakému řízení mu jeho věc polepil exekuční nálepkou. Způsobem řešení pak bývá kontaktovat exekutora, který je na nálepce jako původce polepení uveden, případně na internetových stránkách hledat v seznamu exekucí. Faktem ale zůstává, že byla-li v bytě vlastníka věci provedena exekuce za jeho nepřítomnosti, má být ve schránce, či na dveřích bytu usnesení o exekuci a vlastní exekuční příkaz. Tyto dokumenty pak obsahují všechny potřebné informace.

Dalším krokem vlastníka věci, když už ví, o které exekuční řízení se jedná, je zajistit si důkazy, které osvědčí jeho vlastnictví. Z praxe jsou nejlepší záruční listy znějící na jméno vlastníka, kupní smlouvy, apod. Poté, co shromáždí tyto doklady, může vlastník podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu, který adresuje exekutorskému úřadu, jenž exekuci provedl. To vše musí vlastník stihnout do 30 dnů od chvíle, kdy se o provedení soupisu dozvěděl.

Po doručení návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu má exekutor ze zákona 15 dní na to, aby o návrhu rozhodl. Rozhodnout může jednoduše tak, že vyškrtnutí dovolí, tím tedy vyhoví návrhu vlastníka, nebo nedovolí a v tom případě musí vlastníka poučit o možnosti dalšího postupu (viz níže). Exekutor o návrhu vlastníka zpravidla informuje oprávněného v exekučním řízení (věřitele) a je vázán jeho názorem. Pokud tedy oprávněný trvá na soupisu, exekutor rozhodne podle posouzení podkladů a všech důvodů, které mu vlastník předložil a prokázal, buď uznáním jeho důvodů a vyškrtnutím, nebo neuznáním a ponecháním věci v soupisu. Pokud oprávněný sám navrhne exekutorovi, aby věc vyškrtl, ten to bez dalšího provede.

Rozhodnutí exekutor zašle vlastníkovi; v případě, že mu plně vyhoví, věci již nejsou v exekuci a vlastník s nimi může volně nakládat.

VYLUČOVACÍ ŽALOBA

V případě, že vlastník neuspěje s návrhem na vyškrtnutí věci ze soupisu majetku dlužníka (jak bylo rozebráno výše) a exekutor mu návrh zamítne, může se bránit žalobou před soudem. O této možnosti musí být vlastník v zamítavém rozhodnutí exekutora poučen.

Vylučovací žaloba se podává v podobě jako každá běžná žaloba k tomu soudu, který dohlíží nad prováděním té konkrétní exekuce. Vlastník tedy musí shromáždit podklady, žalobu sepsat písemně a s doloženými podklady ji zaslat na soud. Soud nemá lhůty k tomu, do kdy o věci rozhodne, takže vlastník nemůže očekávat, že bude do určitého data po podání věc vyřízena.

Co je tedy třeba si připravit? V první řadě jsou to znovu podklady, které osvědčují vlastnictví k věci. Vzhledem k tomu, že už jednou předložené dokumenty byly posouzeny a nebylo vlastnictví osvědčeno (dle názoru exekutora), pak je vždy vhodné pozorně přečíst zdůvodnění exekutorova rozhodnutí, protože to může napovědět, kde byl problém v prokazování vlastnictví k věci. Jestliže dejme tomu vlastníkem předložené podklady nestačily k osvědčení vlastnictví, je dobré před podáním vylučovací žaloby posoudit, nakolik je šance, že v soudním řízení budou tyto podklady stačit, a nejlépe, čím je doplnit tak, aby vlastnictví bylo osvědčeno jednoznačně. Vlastník může kromě písemných dokladů využít takřka cokoli. Může se obrátit na známé, kteří s ním věc nakupovali, může žádat sousedy o sepsání čestného prohlášení ohledně toho, že danou věc třeba vlastní delší dobu, je možné předkládat fotografie, kamerové záznamy, prostě vše, co ukáže, že vlastníkem věci je právě vlastník a nikoli dlužník.

Poznámka: povaze věci stačí prokázání, že vlastníkem věci je kdokoli jiný než dlužník, protože cílem soudu není zjistit, kdo skutečně je či není vlastníkem, ale jestli není vlastníkem právě dlužník, protože takovém případě bude věc použita na úhradu dluhu.

Poté, co má vlastník všechny tyto podklady k dispozici, přistoupí k vlastnímu sepsání žaloby. Tu je nutno sepsat tak, aby jasně označila vlastníka (jméno, příjmení, adresa, nejlépe ještě rodné číslo) jako žalobce a oprávněného v exekuci jako žalovaného, dále exekuční řízení (spisová značka, označení oprávněného, povinného a označení exekutora, který exekuci provádí a o čem exekuce je), odkaz na vlastní soupis movitých

věci (přímo na dokument, který se tak označuje) především den, kdy k soupisu došlo, dále je třeba přesně popsat předmětnou věc, způsob nabytí jejího vlastnictví vlastníkem, doložit tato tvrzení připravenými doklady a žádat po soudu, aby věc byla z exekuce vyloučena a vlastníkově byly zaplacené náklady spojené s podáním žaloby. Podání musí být datováno a podepsáno.

Po podání žaloby je vlastník povinen zaplatit **soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč**. Tato částka je vlastníkův náklad a v případě úspěchu před soudem bude oprávněný v exekuci povinen ji vlastníkově uhradit.

Co se bude dít dál? Jak bylo řečeno, soud nemá lhůtu, do kdy musí o věci rozhodnout. Vše také záleží na okolnostech, jak bude celé řízení probíhat, jestli bude soud muset něco ověřovat, kolik lidí bude muset vyslechnout, apod. Poté, co toto vše bude provedeno, soud rozhodne. V případě zamítnutí žaloby zůstává věc součástí exekuce a vlastník se může odvolat. V případě vyhovění žalobě věc přestává být exekučně zablokována a vlastník s ní může volně nakládat. Navíc mu oprávněný musí zaplatit náklady řízení (již zmíněný soudní poplatek, v případě jednání, na které se vlastník dostavil i nezbytné náklady, které cestou na soud vznikly).

Často se stává, že už během řízení o vyloučení věci dá oprávněný pokyn exekutorovi, aby spornou věc ze soupisu vyškrtl. Následně hned navrhne soudu, aby zastavil řízení, protože zanikl důvod, kvůli kterému bylo zahájeno. Jedná se o častý postup oprávněného (v zastoupení advokátem), jak se vyhnout hrozící prohře před soudem. Soud pak zpravidla vyzve vlastníka, aby sdělil, jestli chce pokračovat v řízení, když už má, co chtěl, nebo jestli bere žalobu zpět. Sice to vypadá, jako by vlastník vyhrál ještě před rozsudkem, ale je třeba si dát pozor a nezapomenout, že vlastník vynaložil na soudní řízení již soudní poplatek. V takovém případě pak doporučujeme informovat se na soudě, zda v případě vzetí žaloby zpět bude soudem vrácen poplatek v plné výši, v opačném případě pak pochopitelně trvat na tom, aby rozsudek byl vydán (vlastník už stejně ví, že spor vyhrál) a bylo oprávněnému = žalovanému přikázáno soudní poplatek vlastníkově zaplatit.

Závěrem podotýkáme, že soudy samy ve většině případů ve výzvě vlastníkově zároveň řeknou, že v případě zpětvzetí žaloby mu vrátí celý poplatek.

Poznámka: vzor vylučovací žaloby jsme zařadili na konec této brožury

CO DĚLAT A NEDĚLAT SE SEPSANÝMI VĚCMI?

Od okamžiku, kdy jsou věci sepsány do soupisu majetku dlužníka, vztahuje se na ně omezení vyplývající ze zákonné ochrany oprávněného, což znamená, že osoby, které mají k těmto věcem přístup, jsou omezeny co do rozsahu užívání věcí.

V žádném případě není pravda, že věc, která je „polepena“ exekutorskou značkou, značí sepsání věci do exekuce, musí zůstat ležet a nesmí se s ní nic dělat. Naopak, to, že věc je zablokována v exekučním řízení, nemá vliv na to, že by se nemohla používat. Kdyby exekutor nechtěl, aby se na konkrétní věc byt jen sáhlo, může od soupisu věci přikročit ihned k jejímu zabavení a odvozu. Taková věc je pak bezpečně uložena u exekutora. Dlužník se tak může dívat na televizi, může používat ledničku, pračku, může telefonovat z mobilního telefonu. Na druhou stranu je jasné, že s danou věcí nesmí dlužník začít zacházet hrubě nebo jakýmkoli úmyslným způsobem, který by ji mohl poškodit, nebo zničit.

Omezení v nakládání se sepsanou věcí spočívá především v tom, že ji dlužník nesmí úmyslně poškodit, zničit, jinak znehodnotit, prodat, darovat, nebo opustit.

Další věc, které by se měl dlužník vyvarovat, je jakýmkoli způsobem měnit, překrývat, či odstraňovat exekutorovu nálepku na věci. Je třeba si uvědomit, že nálepka na věci je v podstatě jen viditelné označení, ale fakt, že věc je v exekuci, je uvedeno v soupisu majetku dlužníka. Stržením nálepky se tak věc nestane právně volná, ale naopak dlužník se může takto velice snadno dostat do problémů.

S věcmi označenými a sepsanými také nemůže dlužník nakládat ve vztahu k jiným osobám. Nemůže je tedy ani slibovat, nabízet, či rovnou prodávat jiným osobám (a to ani, kdyby osoby věděly, že se jedná o věc v exekuci, nebo to nevěděly), nesmí věc darovat, a podobně.

Jediný způsob, kterým může dlužník prodat majetek zapsaný do soupisu, je domluvit se předem s exekutorem na tom, že dlužník je schopen danou věc prodat za výhodnou cenu, která celá bude směřovat na úhradu dluhu. K tomu je třeba exekutorovi doložit všechny potřebné poklady, tedy závazek kupujícího, že danou věc koupí, dále kupní smlouvu (peníze se

v tomto případě musí zaplatit při podpisu smlouvy), a následně je exekutor schopen a zpravidla také velmi ochoten danou věc vyškrtnout ze seznamu (písemně usnesením), kdy po doručení tohoto usnesení je věc právně volná a bude předána kupujícímu.

TRESTNÉ ČINY

Přestože za dluhy dlužník do vězení jít nemůže, ať jsou dluhy sebevětší, existují jednání, které jsou postižitelné trestním právem a mohou dopadnout na dlužníka i třetí osoby v exekuci.

Obecně je třeba si uvědomit, že exekuce je řízení, jehož jediným cílem je uspokojení nároku věřitele na vrácení dluhu a celého příslušenství. Protože vynucuje to, co mělo být plněno dobrovolně, může zasahovat do práv dlužníka. Nikdo, ani dlužník, ani třetí osoby nesmí toto řízení zdržovat, brzdit ho, či mařit ho jakýmkoli způsobem. V opačném případě riskují zahájení trestního stíhání proti své osobě.

Zatajování informací, věcí

Snaha ukrýt před exekutorem předměty, ke kterým má dlužník zvláštní vztah, je sice lidsky pochopitelné, ale v režimu trestního zákona se jedná o poškozování věřitele a jako takové je toto jednání nepřipustné. Dlužník od okamžiku, kdy ví, že je proti němu vedena exekuce, je pod tzv. „generálním inhibitoriem“, což znamená, že si nesmí počínat žádným způsobem tak, aby snížil možnost vymožení dluhu. Sem také spadají snahy dlužníků – zaměstnanců, aby měli formálně výrazně nižší mzdu, než kterou pravidelně dostávají proto, aby exekutor nemohl provádět srážky ze mzdy, apod.

Také schovávání věcí předtím, než exekutor přijde do bydliště dlužníka, je trestným činem. Je třeba mít na paměti, že některé věci se ukrývají hůře, než to může vypadat a exekutor má pravomoci, jak na takové schovávání věcí může přijít. Stačí mu k tomu jen podezření. Schovat věci, které exekutor sepsal, a pak mu tvrdit, že se ztratily, je pak vyložený hazard.

Poškozování věcí, strhávání nálepek, bránění výkonu exekuce

Tím, že dlužník sepsanou věc poškodí, nebo zničí, nejen že ji učiní i pro sebe neupotřebitelnou, zároveň tak páchá trestný čin. Nejvíce je to pak zřetelné v případech, kdy po zničení věci je exekuce vyřešena jiným způsobem (odepsáním částky z bankovního účtu dlužníka, provedením

srážek ze mzdy), takže dlužníkovi zbyla zničená věc a stále může být trestně stíhán pro krácení věřitele.

Strhávání exekutorských nálepek ze sepsaných věcí je považováno jako trestný čin maření výkonu soudního rozhodnutí a jako takové je nepřipustné. Zdůrazňujeme, že odstraněním nálepky si dlužník ničím nepomůže, neboť věc je stále sepsána v soupisu majetku dlužníka.

Bránění výkonu exekuce

Bránit výkonu exekuce lze i mnoha jinými způsoby, z nichž časté bývá napadání vykonavatele. Toto nelze v žádném případě schvalovat, či dokonce doporučovat, neboť vykonavatele exekutora má při provádění soupisu status veřejné osoby a jeho napadení je bráno jako útok na úřední osobu a je přísně trestáno. Zároveň se jedná o věc, která se nedá ukryt, protože vykonavatelé jsou vybaveni kamerovými systémy, které případné napadení zdokumentují, a policie má se stíháním viníka snadnou práci.

PRODEJ VĚCÍ

Soupis movitého majetku je pouze prvním krokem k vlastnímu uspokojení nároku věřitele na zaplacení dluhu. Je vždy na uvážení exekutora, či jeho vykonavatele, zda při provedení soupisu věcí tyto ponechá na místě, nebo je rovnou tzv. „zajistí“ což znamená, že je odveze buď do svých skladišť, nebo využije nasmlouvaného schovatele. Exekutor věci ihned při soupisu zabaví a odveze většinou v případech, kdy má podezření, že by mohly být věci poškozeny, zničeny, nebo schovány. Podotýkáme, že na toto rozhodnutí nemá dlužník žádný vliv. Je tedy rozdíl mezi provedením soupisu a samotným zabavením a odvezením věcí. V praxi exekutoři často provedou soupis majetku a ponechají dlužníkovi krátkou lhůtu k tomu, aby sehnal dostatečné finanční prostředky k zaplacení exekuce, jinak mu věci skutečně odvezou. Až na výjimky se jedná pouze o formu nátlaku na dlužníka, než o skutečný postup exekutora.

Už při soupisu exekutor, či vykonavatel jednotlivé zapisované věci oceňují, tedy odhadují jejich prodejní cenu. Zde bývá často problém, protože vykonavatel z důvodu rychlého prodeje věcí má tendence odhadovanou cenu snižovat pod skutečnou hodnotu a tím nepřímo připravuje dlužníka o více majetku, než kolik je ho potřeba k uhrazení exekuce. Zákon však způsob oceňování sepsaných věcí přímo neupravuje, jen stanovuje, že

vykonavatel může odhadnout cenu věci, a v případě, že si není jistý, může požádat a přizvat znalce, který odhad provede odborně. Ke které věci však bude odhad odborný a ke které bude stačit odhad pouze vykonavatele, je plně v rozhodování exekutora a dlužník nemá možnost, jak to ovlivnit.

Příklad: v rámci soupisu byl zajištěn fotoaparát. Vykonavatel na místě zjistil typ a model, podle vlastních zkušeností ví, že nový fotoaparát stejného typu stojí běžně cca 10.000,- Kč. Protože sepsaný fotoaparát je starý rok, stanoví vykonavatel cenu na 6.000,- Kč, i když dlužník po nahlédnutí do protokolu o soupisu proti takto snížené částce protestuje s tím, že je fotoaparát skoro nový a neopotřebovaný. Na to vykonavatel nemusí a nevezme ohled, a proto bude hodnota fotoaparátu v dražbě 6.000,- Kč.

Poté, co jsou buď vykonavatelem, nebo znalcem oceněny všechny předměty ze soupisu (nebo jenom ty, které budou prodány v dražbě, závisí na posouzení exekutora), přistoupí exekutor k provedení dražby, která se řídí stejnými předpisy jako běžné dražby. V první řadě tak vyhlásí plánované datum a čas dražby, vypíše seznam věcí, které budou draženy a za jaké částky, a tyto informace zveřejní. Informaci o dražbě sdělí i dlužníkovi. Dlužník, ani jeho manželka/manžel se však nesmí dražby zúčastnit a věci dražit, nebo jenom zvyšovat jejich cenu. Dalšími osobami, které se nesmí účastnit dražby, jsou exekutor, jeho zaměstnanci a soudci a zaměstnanci soudů. Každá věc, která je v dražbě dražená, začíná na 1/3 hodnoty, kterou stanovil vykonavatel, nebo znalec (u nemovitostí je počáteční cena 2/3 ceny stanovené znalcem).

Příklad: výše uvedený fotoaparát se tak bude dražit od základní částky ve výši 2.000,- Kč. Nesmí dražit ani dlužník, ani jeho manželka, dále zaměstnanci exekutora včetně jeho samého, soudci a zaměstnanci soudu obecně.

Každý, kdy vydraží věc, tedy nabídne nejvyšší nabídku (u žádaných předmětů se tak prodejní částka může velmi navýšit), ji musí okamžitě zaplatit, jinak bude z dražby vyloučen a věc se draží znovu. Poté, co jsou všechny nebo alespoň některé věci vydražené a prodané, provede exekutor rozpočtení výtěžků z dražby. Především se uhradí náklady dražby, přebytky se následně použijí na úhradu dluhu v exekuci, a jestliže i poté zůstanou nějaké prostředky, vrátí se dlužníkovi.

VÍCE EXEKUCÍ

V případě, že dlužník má více exekucí, postupují exekutoři bez ohledu na ostatní tak, aby jejich exekuce byla účelně a rychle vyřízena. Ohledně provedení soupisu majetku dlužníka se však uplatní právo prvního, tedy první exekutor, který věci sepíše do soupisu, je zablokuje pro své exekuční řízení a ostatní exekutoři již označené věci do svého soupisu neseписují. Pokud však první exekutor nějakou věc neseписal, může tak učinit exekutor druhý, atd.

Více exekucí se tak výrazněji projeví teprve až po zabavení a vyhlášení jejich dražby. V rámci období, kdy je plánovaná dražba vyhlášena, se totiž mohou i další exekutoři, kteří vedou proti stejnému dlužníku exekuční řízení, přihlásit a výše jejich pohledávek je také zaznamenána. Po provedení vlastní dražby a rozdělování jejího výtěžku tak i ostatní exekutoři dostanou případné přebytky z výtěžku tak, aby co nejvíce peněz směřovalo na úhradu dlužníkových dluhů.

RADY, JAK SI POČÍNAT

V průběhu exekuce má dlužník poměrně málo možností, jak její běh zvrátit a svůj majetek ušetřit. Osoby, kterých se exekuce kvůli dlužníka jakýmkoli způsobem dotkne, mají také možnosti omezené. Proto je nejlepší obranou proti exekuci prevence. Pro dlužníka spočívá především v tom, aby vždy řádně vážil závazky, do kterých se pouští a v případech, kdy se dostane do finanční tísně, aby tyto problémy aktivně řešil. Více než jinde platí, že dříve je lepší, než později. Po nařízení exekuce už moc možností, jak namítat nesprávnost dluhu neexistuje. Dovolujeme si uvést některé osvědčené rady jak pro dlužníky, tak pro osoby, které jsou exekucí také zasaženy;

Pro dlužníky;

ČÍST A PŘEBÍRAT POŠTU – každý je povinen mít v pořádku doručovací adresu, a to tu, kde si skutečně a bez obtíží může poštu vyzvedávat. Před zahájením exekuce musí být dlužník několikrát informován, takže pokud si poštu pečlivě přebírá, o dluhu by měl vědět.

DLUHY ŘEŠIT AKTIVNĚ – jestliže dlužník z dopisu zjistí, že má někde dluh, nedoplatek, či nezaplacenou fakturu, měl by to řešit. Informovat se o důvodu dluhu, zkusit se domluvit na splátkách, začít snižovat výdaje

(pokud to lze), začít zvyšovat příjmy (pokud to lze). Měl by kontaktovat věřitele a dát najevo, že chce dluh řešit

NEPODCEŇOVAT SOUDNÍ ŘÍZENÍ – před soudem v nalézacím řízení má dlužník možnosti se bránit, aby věřitel nežádal více, než může. Před soudem dlužník může navrhnout splátky. Pokud si dlužník neví rady, měl by se snažit aktivně získat informace (třeba kontaktovat naši poradnu).

NEBRÁNIT ZBYTEČNĚ PROVEDENÍ EXEKUCE – jestliže je dluh už v exekuci, jedná se pouze o výkon rozhodnutí, které už bylo vydáno a je neměnné. Dlužníkovi nepomůže se snažit jakýmkoli způsobem výkon exekuce zdržet, nebo odvrátit, zpravidla je již pozdě. V této chvíli lze doporučit kontaktovat exekutora, dát najevo, že dlužník chce dluh řešit, nabídnout způsoby řešení, třeba splátky.

A pro osoby odlišné od dlužníka;

U DRAHÝCH VĚCÍ NEVYHAZOvat DOKLADY O VLASTNICTVÍ – především u drahých věcí se vyplatí mít i po záruční době doklady, které osvědčí vlastnictví věci. Pokud je to možné, nakupovat přes předchozí objednání tak, aby bylo z dokumentace patrné, komu je věc prodávána (jméno, příjmení, adresa).

POZOR NA OSOBY V DOMÁCNOSTI – v rodině se tomu moc zabránit nelze, nicméně než si kdokoli nastěhuje do bytu kamaráda, měl by se připravit na to, že může nastat situace, že kamarád zamlčel exekuci, nebo dluhy směřující do exekuce.

POZOR NA PŘEDCHOZÍ NÁJEMNÍKY – při stěhování doporučujeme zeptat se pronajímatele na osoby, které v bytě žily před námi, a zda tam měli trvalé bydliště, či nikoli.

A pro všechny

NEVYRÁBĚT UMĚLÉ KUPNÍ SMLOUVY – často se setkáváme s tím, že dlužníci a osoby v jejich domácnosti chtějí vyvrátit nad exekutory tak, že před notářem podepíší kupní smlouvu na věc „naoko“ tak, aby vlastníkem byl někdo jiný, než dlužník. Na toto ale exekutor nehledí a peníze za notáře jsou použité zbytečně místo toho, aby byly použity na úhradu dluhu.

NEZARUČOVAT SE K ZAPLACENÍ BEZ ROZMYSLU – předtím, než se kdokoli zaváže uhradit dluh za dlužníka, měl by si to pořádně rozmyslet. Závazek nelze jednoduše zrušit, a tak se taková osoba může sama lehce dostat do problémů s dluhy, které ani nejsou její.

Vzor vylučovací žaloby

Okresní soud v Ostravě
U Soudu 6187/4
Ostrava – Poruba
708 00

Vylučovací žaloba

trojmo

Žalobce: František Zelený, nar. 5.12.1969, bytem Radostná 33, Ostrava 700 30

proti

Žalovanému: Dopravní podnik Ostrava a.s., Poděbradova 494/2, Ostrava 702 00

O vyloučení věci z exekuce

I.

Ve věci exekuce č.j. 93 EXE 1123/2012 oprávněného Dopravní podnik Ostrava a.s., Poděbradova 494/2, Ostrava 702 00 proti povinnému Jan Zelený, nar. 3.3.1990, bytem Radostná 33, Ostrava 700 30 pro zaplacení 1.010,- Kč s příslušenstvím, prováděné exekutorem JUDr. Milan Vlha, Prokešovo nám. 634/5, 70200 Ostrava.

Dne 12.2.2014 byla proveden soupis movitých věcí dlužníka v bytě č. 7 na ul. Radostná 33, Ostrava 700 30 pod č.j. 93 EXE 1123/2012-22, přičemž do soupisu byl sepsána věc ve vlastnictví žalobce a nikoli povinného v exekuci. Jednalo se o:

Televizor GoGEN TVH 32154 32" LED TV, černý, s dálkovým ovládáním GoGEN, černým
Uvedeno jako položka č. 1 v soupisu.

Žalobce navrhl vyškrtnutí této věci ze soupisu návrhem ze dne 5.3.2014, nicméně exekutor jeho návrh zamítl usnesením ze dne 15.3.2014 č.j. 93 EXE 1123/2012 – 26.

II.

Žalobce je vlastníkem předmětné věci, nikoli povinný, a sděluje soudu, že věc zakoupil v obchodě ELECTROWORLD dne 21.1.2014, přičemž obdržel doklad o zaplacení, bez uvedení jména kupujícího. Avšak platil za zboží kartou, jak je uvedeno na dokladu o zaplacení a karta je součástí jeho bankovního účtu č. 224554334/0300, jehož je jediným uživatelem.

Důkazy: doklad o zaplacení ELECTROWORLD
Výpis z bankovního účtu na jméno vlastníka

Z výše uvedeného žalobce dovozuje, že je vlastníkem věci, protože danou věc sám koupil od obchodníka, zaplatil kartou a vlastnictví k věci nepřevodil. Toto tvrzení dokládá dokladem o koupi zboží a výpisem z bankovního účtu, když tyto důkazy společně jasně

určují, že žalobce byl kupujícím sepsané věci.

III.

S ohledem na výše uvedené proto žalobce navrhuje, aby Soud vydal následující rozsudek;

Žalobce je vlastníkem věci Televizor GoGEN TVH 32154 32" LED TV, černý, s dálkovým ovládáním GoGEN, černým a tato se vylučuje z exekuce č.j. 93 EXE 1123/2012.

Žalovaný je povinen uhradit žalobci náklady řízení do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

V Ostravě dne 3.4.2014

František Zelený

Exekuční slovníček

Exekutorská komora ČR – sídlo

Na Pankráci 1062/58, 140 00 Praha 4

Tel: + 420 210 311 000

E-mail: praha@ekcr.cz

Exekutorská komora ČR – pobočka

Radnická 14/16, 602 00 Brno

Tel: +420 515 917 586

E-mail: komora@ekcr.cz

www.ekcr.cz

bezplatné právní poradny – Exekutorská komora ČR poskytuje všem zájemcům bezplatné právní rady o exekucích; poradny provozuje v Brně, Praze a Plzni

Centrální evidence exekucí – veřejný seznam, který je provozován Exekutorskou komorou ČR; soudní exekutoři zapisují do CEE vyrozumění o zahájení exekuce, usnesení o zastavení a odkladu exekuce a další stanovené údaje (www.ceecr.cz)

dražba – způsob zpeněžení věcí; prodej, kdy se v určený den nabízí určitá věc ke koupi neurčitému počtu zájemců a prodá se pak tomu, kdo nabídne nejvyšší částku; z výtěžku dražby je uspokojena pohledávka věřitele

dražební vyhláška – dražební vyhláška k prodeji movitých nebo nemovitých věcí je usnesením soudního exekutora, kde jsou uvedeny skutečnosti jako čas a místo dražby, označení předmětu dražby a příslušenství, výsledná cena, nejnižší podání apod.; dražební vyhláška se zveřejňuje na úřední desce exekutora, na Portálu dražeb (www.portaldrazeb.cz) a v Centrální evidenci exekucí (www.ceecr.cz)

dražitel – účastník dražby; zájemce o draženou věc, který je k dražbě připuštěn, zpravidla na základě složení dražební jistoty

exekuční příkaz – rozhodnutí soudního exekutora o konkrétním způsobu provedení exekuce; jedná-li se o peněžitou pohledávku, provádí se exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů, příkázáním pohledávky, zřízením exekutorského zástavního práva, prodejem movitých či nemovitých věcí, postižením závodu, správou nemovitých věcí a pozastavením řídičského oprávnění

exekuční řízení – řízení, v němž je postihován majetek dlužníka a na základě exekučního titulu vymáhána pohledávka věřitele

exekuční řád, občanský soudní řád – zákonné úpravy postupu soudního exekutora

exekuční titul – rozhodnutí (zpravidla soudu) nebo jiná veřejná listina, o které to stanoví exekuční řád (občanský soudní řád), která ukládá dlužníkovi povinnost nebo potvrzuje existenci pohledávky; nutný předpoklad pro nařízení exekuce

exekuční návrh – exekuční řízení se zahajuje na návrh věřitele; nejpozději do 15 dnů od doručení návrhu požádá soudní exekutor exekuční soud o pověření a zahájení exekuce; součástí návrhu musí být mimo jiné určení exekutora, který má exekuci provést, a jeho přílohou vždy originál nebo ověřená kopie exekučního titulu s doložkou vykonatelnosti

Exekutorská komora ČR – stavovská organizace profesní samosprávy sdružující soudní exekutory (www.ekcr.cz)

exekutorský úřad – úřad, do něhož ministr spravedlnosti jmenoval soudního exekutora; sídlí v obvodu některého z okresních soudů

fikce doručení – ačkoliv si dlužník úřední zásilku určenou do vlastních rukou fakticky nepřevzme, považuje se po uplynutí 10 dnů za doručenu; současná podoba tohoto systému platí od roku 2009

mobiliární exekuce – terénní vymáhání pohledávky spočívající v soupisu movitého majetku dlužníka

movitá věc – hmotné předměty způsobilé exekučního postihu

nejnižší podání – nejnižším podáním se rozumí minimální částka, za kterou je možno předmět dražby vydražit; v případě dražby movitých věcí je nejnižší podání určeno částkou ve výši 1/3 rozhodné ceny; v případě dražby nemovité věci ve výši 2/3 výsledné ceny nemovité věci

nemovitá věc – pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem; objekty způsobilé exekučního postihu

odhadní cena – má-li být přistoupeno k dražbě movité věci, stanoví soudní exekutor její obvyklou cenu; od takto určené ceny je odvozeno nejnižší podání, které je stanoveno dražební vyhláškou; (v případě dražby nemovitých věcí zjišťuje obvyklou cenu ustanovený znalec)

oprávněný – věřitel, jehož vykonatelně přiznaná pohledávka nebyla dobrovolně uhrazena; pouze tato osoba může podat návrh na zahájení exekuce

plátce mzdy – je-li rozhodnuto o provedení exekuce srážkami ze mzdy či jiných příjmů dlužníka, je plátce mzdy povinen provádět srážky až do celkové výše vymáhané částky; nese odpovědnost za správný výpočet srážky a její převedení na účet soudního exekutora

Portál dražeb – portál provozovaný Exekutorskou komorou ČR; eviduje veškeré exekuční dražby movitých, nemovitých věcí a závodů (www.portaldrazeb.cz)

pověření exekutora k provedení exekuce – úkon exekučního soudu, jímž za splnění zákonných předpokladů pověří soudního exekutora provedením exekuce; pověření není rozhodnutím a nedoručuje se účastníkům řízení

povinný – dlužník, který řádně a včas nesplnil dluh potvrzený vykonatelným soudním rozhodnutím či jiným exekučním titulem

právní moc – vlastnost rozhodnutí, která jej pro účastníky činí konečným, závazným a nezměnitelným; nastává doručením rozhodnutí všem účastníkům a uplynutím případné lhůty pro podání řádného opravného prostředku (nejčastěji odvolání)

příkázání pohledávky – způsob provedení exekuce, kterým je postižena pohledávka dlužníka za třetí osobou

příklep – vydáním usnesení o příklepu soudní exekutor stvrzuje, kdo je novým vlastníkem předmětu prodávaného v dražbě

soudní exekutor – úřední osoba, kterou stát pověřil exekutorským úřadem, v rámci něhož soudní exekutor provádí nucený výkon exekučních titulů dle exekučního řádu; soudním exekutorem může být jmenován pouze občan České republiky, který mimo jiné má vysokoškolské právnické vzdělání, je bezúhonný, vykonal alespoň tříletou exekutorskou praxi a složil exekutorskou zkoušku; kompletní seznam soudních exekutorů je k dispozici na webových stránkách www.ekcr.cz

společné jmění manželů – forma spoluvlastnictví, která se vyskytuje výhradně u manželů; je tvořena majetkem a dluhy nabytými za trvání manželství; ze zákona lze exekučně postihnout i majetek tvořící součást společného jmění manželů, účastníkem řízení se pak stává i manžel dlužníka

srážky ze mzdy – způsob provedení exekuce založený na příkazu zaměstnavateli (plátcí mzdy) dlužníka, aby část mzdy dlužníka, vypočtenou podle zákonných pravidel, srazil a poukázal soudnímu exekutorovi na úhradu dluhu

vydražitel – dražitel, kterému byl udělen příklep, tedy ten, který uskutečnil nejvyšší podání a vydražil tím draženou věc

vykonatelnost – okamžik, od kterého lze rozhodnutí nuceně (v rámci exekuce či výkonu rozhodnutí) vykonat; zpravidla je vázán na uplynutí lhůty ke splnění povinnosti uložené rozhodnutím

vymahač – zaměstnanec různých inkasních agentur a vymahačských firem, jenž nemá se soudními exekutory nic společného; nemá žádné pravomoci, jimiž dle exekučního řádu disponuje soudní exekutor; nemůže žádným způsobem postihovat majetek dlužníka, není ve svém postupu vázán na existenci exekučního titulu, nemusí se řídit procesními pravidly

vylučovací žaloba – obranný prostředek pro osoby, jejichž majetek soudní exekutor sepsal v domnění, že jde o věc dlužníka; cílem je navrácení majetku postiženého exekucí osobě, která žalobu podala; vylučovací žalobě předchází návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu

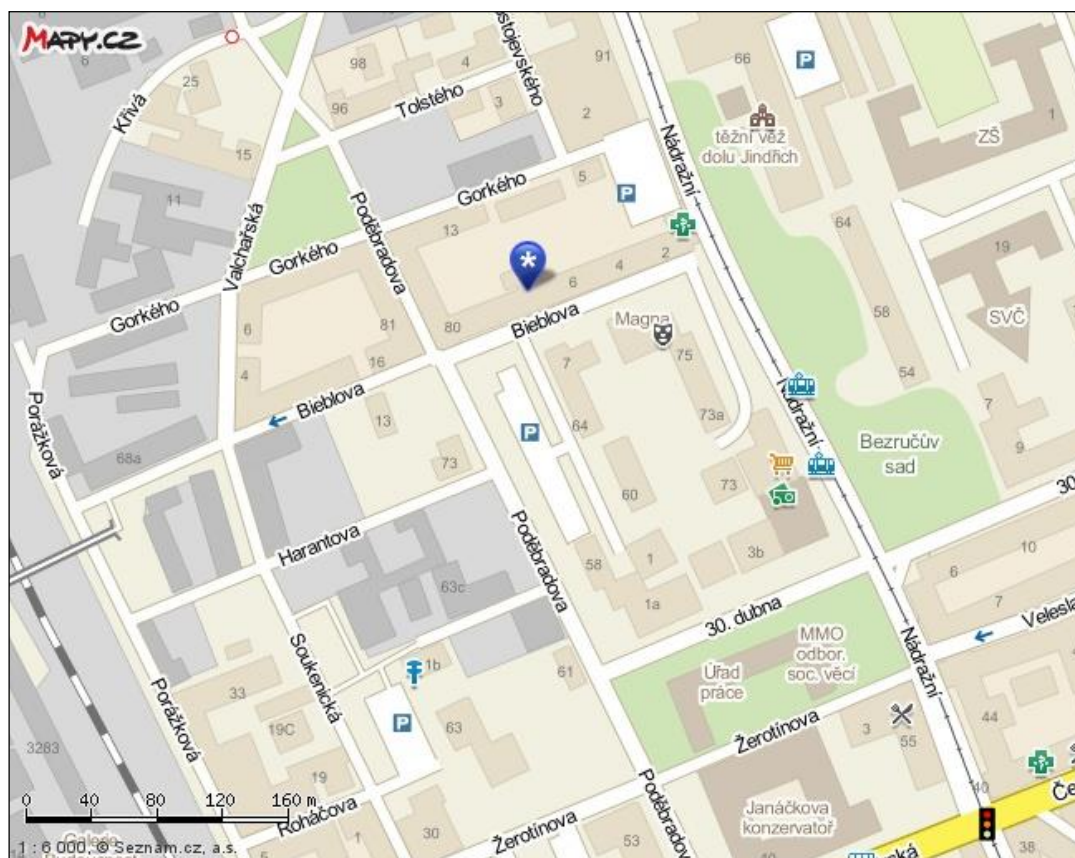
vyklizení nemovité věci – způsob provedení exekuce spočívající ve vykázání osob užívajících nemovitou věc bez právního důvodu a vystěhování věcí nacházejících se v ní

vykonavatel – zaměstnanec soudního exekutora, který může být pověřen prováděním určitých úkonů; zpravidla se jedná o výjezdy do míst, kde se zdržují povinní, za účelem soupisu movitých věcí; vykonavatel se při provádění mobiliární exekuce musí prokázat služebním průkazem a exekučním příkazem; vykonavatelem může být jen zaměstnanec soudního exekutora, který absolvoval povinnou praxi a složil odbornou zkoušku

Exekuční slovníček byl převzat v původním znění z webových stránek Exekutorské komory.

Věříme, že Vám tato brožura přinesla objasnění problematiky exekucí a našli jste v ní potřebné informace. V případě nejasností, nebo pokud si nevíte rady např. některými pojmy v brožuře nebo s možnými kroky a postupy, můžete se obrátit na pracovníky **Sociálně právní poradny, Vzájemné soužití o.p.s.**

Najdete nás na ulici **Bieblova 8, v Moravské Ostravě**



Sociálně právní poradna poskytuje služby v tuto dobu:

Pondělí 8.00 – 12.00 13.00 – 16.00

Úterý pro objednané *

Středa 8.00 – 12.00 13.00 – 16.00

Čtvrtek 8.00 – 12.00 pro objednané *

* objednat se můžete osobně, telefonicky nebo e-mailem

Kontakty:



tel. 596 128 401, 596 128 402, 777 760 197 - poradna



tel. 596 114 760 – ředitelka sociálních služeb

e-mail: poradna-souziti@seznam.cz

web: www.vzajemnesouziti.cz